

Lourdes Badell, Marta Bertran, Isabel Viñas

Làmines d'estimulació de la parla

Il·lustracions de David Madueño

Mostra
de la Guia didàctica
i del llibre de Làmines

Edicions l'Àlber

Introducció

Sovint en les activitats més freqüents que sorgeixen a les sessions de rehabilitació en logopèdia hi ha aspectes repetitius, feixucs i poc atractius com ara les pràxies bucofonatòries.

Com a equip de logopèdia municipal de La Garriga ens vam proposar de crear un material atractiu i engrescador que facilités aquesta tasca.

Les **Làmines d'estimulació de la parla** són una eina pràctica per a logopedes, mestres d'educació infantil i primària i altres professionals que es dediquen a treballar la parla i el llenguatge.

El material consta d'una sèrie de làmines amb referents visuals estructurades en:

- + **pràxies** (mandibulars, labials, linguals)
- + **discriminació auditiva**
- + **onomatopeies**
- + **treball de grups consonàntics** (discriminació i articulació)
- + **graella de registre** de pràxies, onomatopeies, discriminació auditiva, discriminació i articulació de grups consonàntics
- + **graella explicativa de pràxies i onomatopeies**

El material que us presentem proposa unes activitats directes, que no necessiten cap material annex. El nen o nena es pot situar davant de la làmina i treballar l'exercici amb l'ajuda del logopeda o terapeuta; també es pot utilitzar en grup-classe mostrant la làmina al gran grup i que sigui el mestre qui indica el que proposa l'exercici. Cada làmina conté al seu darrere una petita orientació de com presentar l'activitat als nens o nenes i de com es realitza l'exercici.

Aquest material permet treballar alguns dels aspectes més importants de la teràpia miofuncional d'una manera dinàmica i senzilla.

El fet que el material estigui basat en imatges fa que l'infant recordi fàcilment quin és l'exercici que ha de realitzar, i d'aquesta manera s'evita fer l'explicació de totes les pràxies en cada sessió. Consisteix així una ajuda per al procés d'estimulació i fixació de models. Cada professional pot interpretar-lo i adaptar-lo a les seves pròpies variables metodològiques. D'aquesta manera el professional pot ordenar, reestructurar i adaptar el material en funció de les necessitats de l'alumne.

Les **Làmines d'estimulació de la parla** poden ser una eina útil en el treball de la parla que tan sovint es converteix en un treball feixuc degut a la necessitat de repetició dels exercicis.

Descripció del material

El material que us presentem s'inicia amb unes graelles on s'indica quines làmines corresponen a cada tipologia d'exercicis i s'hi fa una breu descripció de l'activitat a desenvolupar en cadascuna.

Tipologia d'exercici	Imatge
Pràxies mandibulars	
Pràxies labials	
Pràxies linguals	
Onomatopeies	
Discriminació auditiva	
Discriminació R/D	
Grups consonàntics	

Pràxies mandibulars

Consta de 3 làmines on estan representades les pràxies mandibulars més bàsiques. Les làmines van acompanyades de diferents dibuixos que el nen ha d'assenyalar tot repetint cada vegada la pràxia indicada. En la làmina de la llima es repeteix la pràxia mentre el nen ressegueix amb el dit cada barrot.

Làmines de pràxies mandibulars

Imatge	Pràxia proposada
Cocodril	Obrir i tancar molt la boca
Serra	Moure la mandíbula de costat a costat
Llima	Moure la mandíbula de davant a darrere

Pràxies labials

Consta de 14 làmines on estan representades una sèrie de pràxies labials. Les imatges poden anar acompanyades de dibuixos petits, línies contínues, tirallongues o bé repetició d'un mateix dibuix. Tres d'aquestes làmines són de repetició de sons bilabials.

- + **Dibuixos petits:** el nen o nena ha de reproduir la pràxia labial mentre assenjala cada dibuix petit amb el dit.
- + **Línies contínues:** el nen o nena va passant el dit sobre la línia mentre manté els llavis realitzant la pràxia pertinent. Aquesta línia en

alguns casos forma part del dibuix (avis, llapis...)

- + **Tirallonga:** el nen o nena ha de reproduir la pràxia mentre ressegueix la tirallonga de lletres amb el dit.
- + **Repetició de sons bilabials:** el nen o nena llegeix o repeteix cada síl·laba assenyalant-la amb el dit. Es pot reproduir el mateix exercici amb un depressor entre els llavis o pressionant els llavis.

Làmines de pràxies labials

Imatge	Pràxia proposada
Peixos	Obrir i tancar els llavis amb forma arrodonida fent soroll de bombolla
Pollets	Fer "morrets" i portar-los a dreta i a esquerra
Ruc	Fer vibrar els llavis relaxats
Cotxe	Fer vibrar els llavis sonorament emetent el so /brrrr/
Extraterrestres	Inflar galtes alternadament sense obrir els llavis
Conill	Mossegar llavi superior i després llavi inferior
Llapis	Posar un llapis sobre el llavi superior i aguantar-lo
Avió	Emetre el so /b/ de forma continuada
Aneguets	Fer "morrets" endavant i després somriure sense ensenyar les dents
Llavis	Fer petons sorollosos
Avis	Menjar-se els llavis (posar-los endins)
Pa, pe, pi, po, pu (ídem en la làmina que conté: ma, me, mi, mo, mu, i la que conté: ba, be, bi, bo, bu)	Repetir sons bilabials, després repetir-los amb el depressor entre els llavis de manera horitzontal i després fent pressió amb el depressor contra els llavis.

Pràxies linguals

Consta de 19 làmines on estan representades una sèrie de pràxies linguals. Les imatges poden anar acompanyades de dibuixos petits, línies contínues o tirallongues.

- + **Dibuixos petits:** el nen o nena ha de reproduir la pràxia lingual mentre amb el dit assenjala cada dibuix petit.
- + **Línies contínues:** el nen o nena va passant el dit sobre la línia mentre realitza la pràxia corresponent. La línia contínua pot formar part del dibuix (mico, raspall de dents...)
- + **Tirallonga:** el nen o nena ha de reproduir la pràxia mentre ressegueix la tirallonga de lletres amb el dit (vaca...)

Làmines de pràxies linguals

Imatge	Pràxia proposada
Caramel	Donar voltes amb la llengua per dins la boca
Libèl·lula	Fer vibrar la llengua als alvèols sense veu
Gelats	Treure la llengua fent el moviment de llepar
Raspall de dents	Resseguir les dents amb la llengua
Mico	Posar la llengua entre els incisius superiors i el llavi superior; després es pot aplicar posant la llengua entre els incisius inferiors i llavi inferior.

Vaca	Llepar-se els llavis
Cowboy	Esclafir la llengua contra el paladar
Macarrons	Doblegar els laterals de la llengua cap amunt
Home fent peses	Treure la llengua enfora i aguantar el depressor sobre la llengua
Cranc	Ficar la llengua dins d'una goma d'ortodòncia i treure's la goma fent moviments amb la llengua enrere
Campana	Portar la llengua a dalt i a baix o de costat a costat dins o fora de la boca
Catifa voladora	Fer moviments ràpids amb la llengua contra incisius i llavi superiors
Pilota-cargol	Deixar la boca oberta i llepar els llavis dibuixant una forma rodona
Ones del mar	Passar l'apex lingual de davant a darrere dels incisius superiors
Porc	Posar la llengua entre els llavis relaxats i fer-los vibrar
Pop	Fer ventosa amb la llengua al paladar estirant al màxim el fre lingual
Ciclista	Estirar la llengua: amb la punta de la llengua intentar tocar el nas i després la barbeta
Ballarins	Posar la llengua ampla i després la llengua prima
Escombra	Escombrar el paladar i la base de la boca amb la llengua (passar la llengua pel paladar i la base de la boca de davant a darrere i de darrere a davant)

Onomatopeies

Consta de 20 làmines en les quals s'han representat tots els sons consonàntics del català amb el suport d'una imatge. La imatge pot anar acompanyada d'una línia, de petits dibuixos, o bé de la repetició de l'onomatopeia escrita en forma de tirallonga

- + **Línia contínua:** el nen o nena segueix amb el dit la línia lentament mentre produeix el so. Cal intentar que el so sigui continuat fins que acaba la línia. En alguns casos (serp, gall dindi...) la línia contínua forma part del mateix dibuix.
- + **Petits dibuixos:** el nen o la nena va posant el dit sobre cada dibuixet. En cada un d'ells ha de reproduir l'onomatopeia.
- + **Tirallonga:** el nen o la nena segueix amb el dit la tirallonga de lletres que representen l'onomatopeia mentre la va reproduint.

Làmines d'onomatopeies

Imatge	Pràxia proposada
Cabres	Repetir bee, bee
Gos bordant	Repetir bub, bub
Gallina	Repetir coc, coc
Casetes	Repetir alternativament ding, dong
Gat/ratolí	Emetre el so /f/ de forma continuada

Lleó	Emetre el so "ggg", de Guillem, de forma continuada
Màquina d'afaitar	Emetre el so "jjj", de Jordi, de forma continuada
Coral	Repetir la, la, la
Llop/ovelles	Repetir llop, llop
Vaques	Repetir mu, mu, mu
Ambulància	Repetir nino, nino
Pomes	Repetir nyam, nyam
Ocellets	Repetir piu, piu
Camió	Emetre el so /rr/ de forma continuada
Gall dindi	Repetir guru, guru
Serp	Emetre el so /s/ de forma continuada
Abella	Emetre el so /z/ de forma continuada
Depertador	Repetir tic, tac de forma alternada i acabar dient ring
Espases	Repetir els sons /ks/
Paella	Emetre el so "xxx", de Xènia, de forma continuada

Discriminació auditiva

En aquest apartat apareixen 11 làmines. Cada làmina fa referència a un so que està representat a la part superior esquerra de la làmina a través d'una imatge. El so que es treballa és l'inicial de cada model excepte en els casos de *casa* (on es treballa el so /z/), *peix* (on es treballa el so /s/) i *pera* (on es treballa el so /r/).

El nen o nena ha d'identificar quins dibuixos contenen en el seu nom el so que es treballa.

S'han triat els sons de la parla que presenten més dificultats en la seva discriminació.

Làmines de discriminació auditiva

Identificar en la paraula model el so que es vol treballar. Després discriminar quines de les paraules que estan representades contenen aquest so. També podem identificar si el so es troba en posició inicial, medial o final.

Paraula model	So que es vol discriminar	Paraules proposades per treballar
Rateta	rr	Sofà, cor, pinta, martell, papallona, raspall de dents, tassa, cargol, televisió, guitarra
Sol	s	Mussol, caseta, flor, guitarra, síndria, globus, cranc, estrella, osset, samarreta
Casa	z	Camisa, estidores, cuc, mussol, os, gallina, dinosaure, rosa, marieta, tresor
Pera	r	Maduixa, aranya, tamboret, ulleres, galleda, bolet, palmera, marieta, paraigües, cireres
Lupa	l	Plàtans, pebrot, gelat, balena, pastanaga, calçotets, caramel, monopati, pantalons, pilota
Dofí	d	Estidores, baldufa, dutxa, tobogan, cotxe, paperrera, obridor, pilota, galleda, mocador
Lluna	ll	Martell, conill, ulleres, gall, pinzell, llibre, gallina, pingüí, fulla, ulls

Peix	x	Aixeta, tassa, cargol, coixí, pinta, carxofa, maduixa, bombeta, calaix, monstre
Calamars	k	Tetera, vaca, papallona, coixí, castanya, esquiol, porc, cargol, taronja, cullera
Gos	g	Gallina, granota, pastanaga, bombeta, cargol, gat, tortuga, pingüí, maduixa, cuc
Gelat	j	Gira-sol, taronja, maduixa, llimona, goril·la, abric, petjada, peix, mitjons, girafa

Discriminació R/D

Aquestes 3 làmines pretenen treballar l'oposició fonològica r/d. El nen o la nena ha de discriminar aquests dos sons que sovint apareixen alhora dins d'una mateixa paraula. S'han buscat paraules que presentin els dos sons alhora excepte en el cas de la tetera. Les imatges que contenen les làmines es presenten desglossades en petits dibuixos, tants com síl·labes té la paraula. El nen ha d'assenyalar en quina part de la paraula estan situats els sons que es treballen.

Làmines de discriminació R/D

Es presenten una sèrie de dibuixos que representen paraules que contenen el so /r/ i el so /d/.

El dibuixos es presenten desglossats en petits dibuixos, tants com síl·labes té la paraula. El nen ha d'assenyalar cada petit dibuix i indicar en quina síl·laba es troba el so /r/ o el so /d/.

Paraules representades: *Calculadora, regadora, rentadora, tetera, pandereta, grapadora, dentadura, mandarina, margarida, torrada, excavadora, cadira.*

Grups consonàntics

Consta de 17 làmines on es treballen tots els grups consonàntics del català.

Apareixen 2 tipus de làmines. Les que contenen imatges s'utilitzen per discriminar el so en el nom de cada dibuix. Els sons que es treballen estan situats a la part superior. El nen o nena ha d'associar cada dibuix a un dels sons de la part superior.

Les làmines de producció del grup consonàntic s'utilitzen repetint la seqüència escrita debilitant cada vegada més la vocal que està assenyalada en color fins que aquesta desapareix i el nen produeix el grup consonàntic.

Làmines de discriminació i articulació de grups consonàntics

Cada botó representa un grup consonàntic. L'exercici consisteix a relacionar cada botó amb el dibuix la paraula del qual conté un dels grups consonàntics representats.

Si el nen o nena té molta dificultat per discriminar-lo el podem ajudar donant-li el model correcte i l'incorrecte:

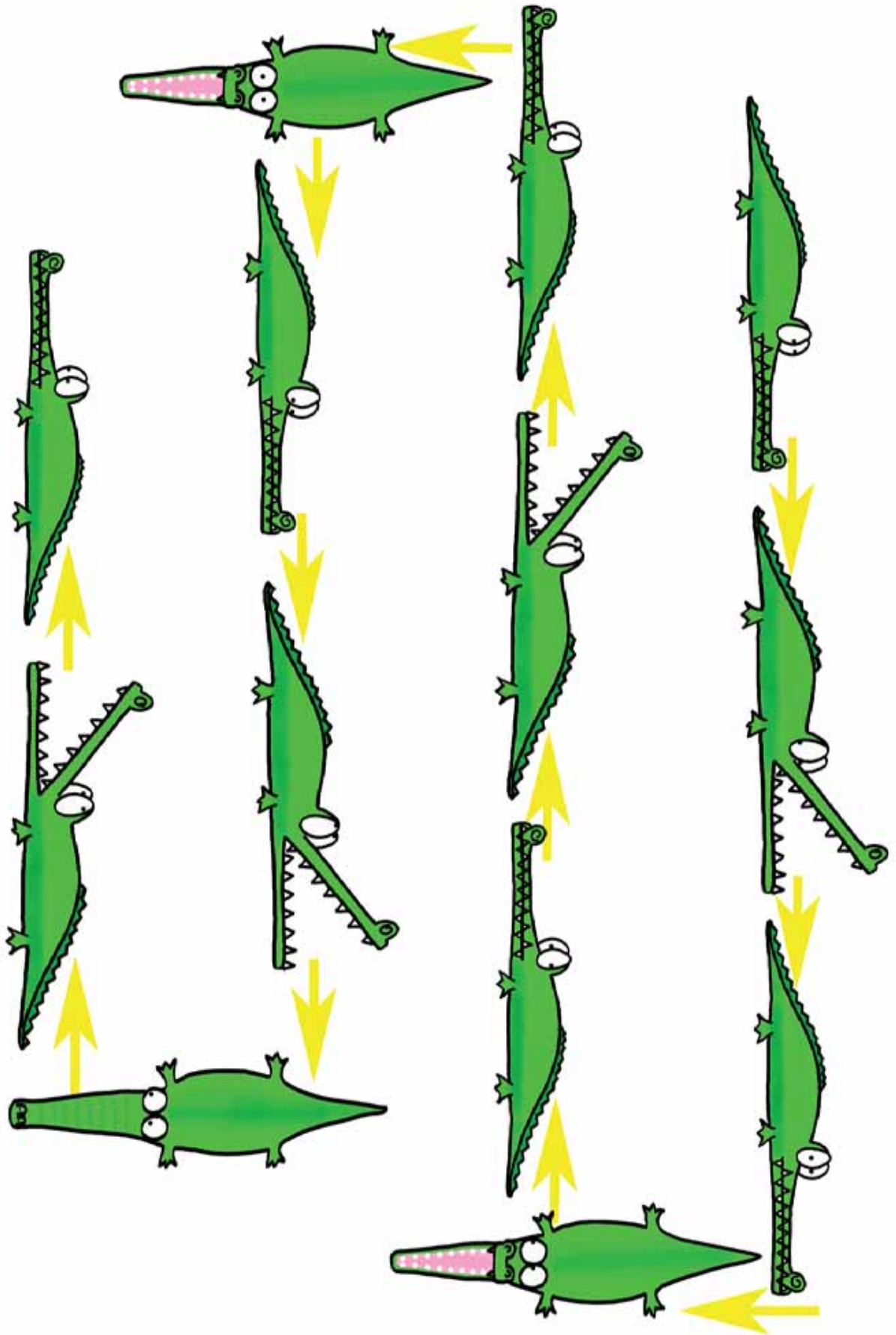
Per exemple: *Trencaclosques, trencaglosques o trencaflosques?*

Grups consonàntics que es treballen	Imatges proposades
FL, CL, GL	Glaçó, flor, triangle, clip, trencaclosques, teclat, regle, clau, globus, fletxa, flam, flauta, floc
BL, PL	Bloc, pluja, plàtan, planxa, blat, ploma, planeta, plànol, blau, cable, plat, platja, planta
PR, FR, BR	Pebrot, fregona, obridor, bruixa, fregall, presoner, princesa, escombria, cabra, pebre, zebra, préssec, naufrag
CR, GR	Granota, màquina d'escriure, cranc, grapadora, gronxador, grill, esgrima, croissant, tigre, vinagre, gripau, escriptori, grua
DR, TR	Tronc, estrella, tres, cocodril, drac, triangle, tresor, monstre, tractor, tren, trèvol, trompeta, Dràcula

Intercalats a cada làmina d'imatges s'inclouen els exercicis per ajudar a l'articulació de cada grup consonàntic treballat a nivell de discriminació.

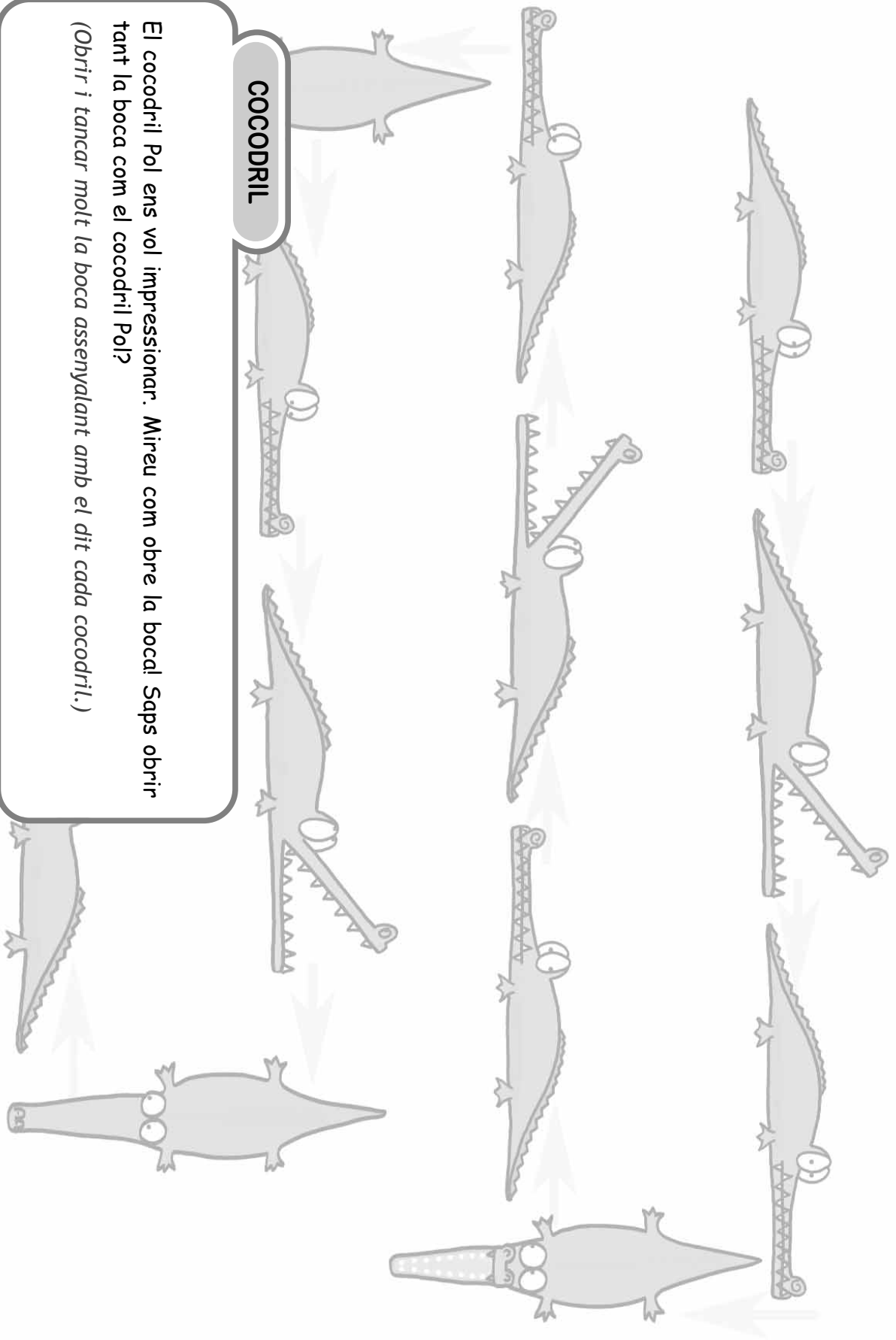
Es repeteix el grup consonàntic intercalant-hi una vocal. Mentre s'assenyala es pronuncia el grup consonàntic amb la vocal cada vegada més dèbil fins que articulem correctament el grup consonàntic ja que la vocal desapareix.

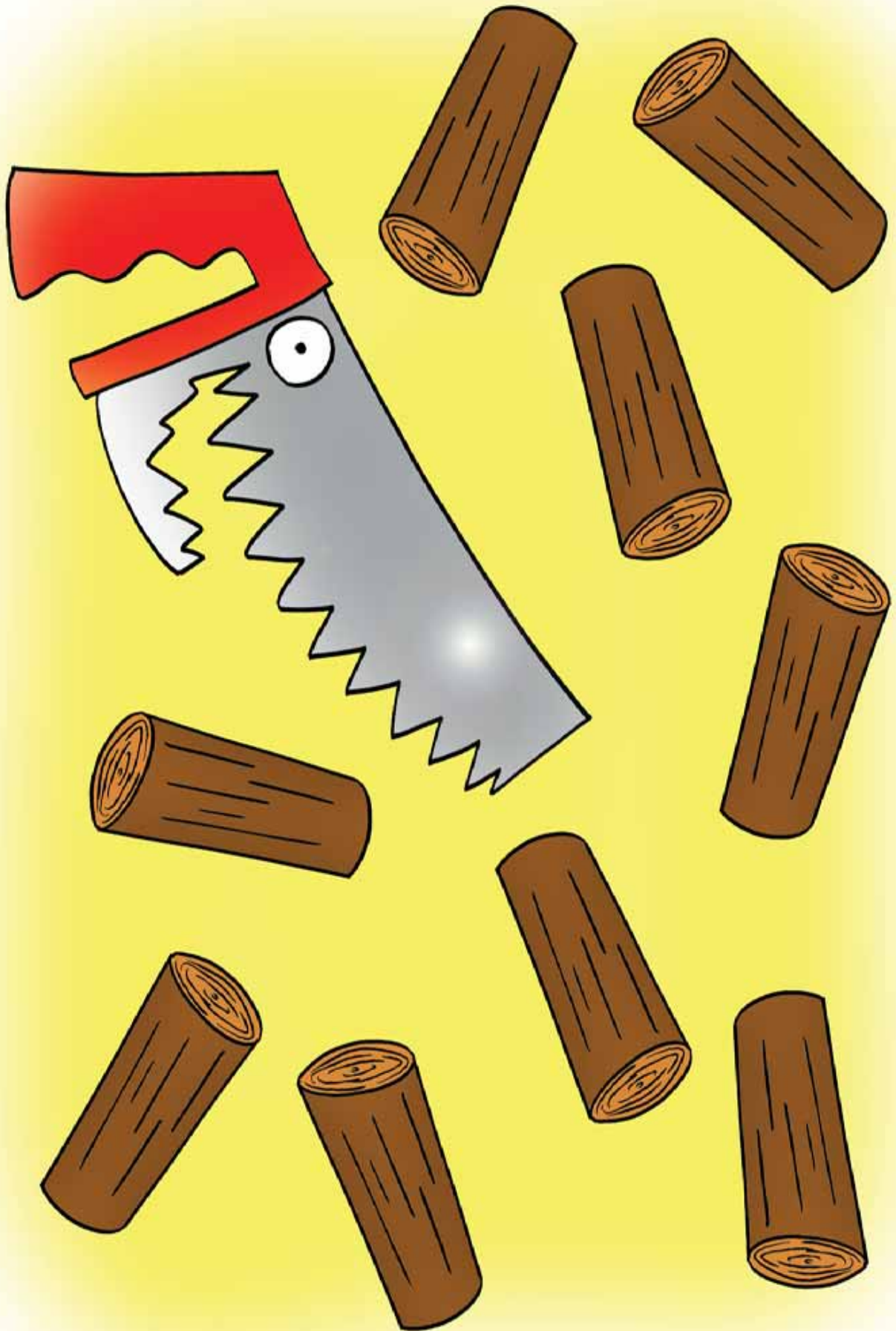

COCODRIL

El cocodril Pol ens vol impressionar. Mirau com obre la boca! Saps obrir tant la boca com el cocodril Pol?
(Obrir i tancar molt la boca assenyalant amb el dit cada cocodril.)

SERRA

La serra Ramona és molt trapella. Ris, ras, ris, ras, serra tots els troncs que trobal!

(Moure la mandíbula de costat a costat mentre assenyalem amb el dit cada tronc.)

